

Inhoud

7 Kaarten & plattegronden

9 Woord vooraf

1 11 Brazilië en de Brazilianen

12 Landschap en geologie

15 Klimaat en vegetatie

19 Een volk van migranten

24 Economie: de reus die is ontwaakt

33 De sociale kwestie

37 De Braziliaanse keuken

2 41 Geschiedenis en politiek

42 Portugese tijd

47 De Oude Republiek

52 Vargas en de 'Nieuwe Staat'

54 De Tweede Republiek

56 De militairen

59 De Nieuwe Republiek

3 67 Cultuur en kunst

68 Eigen identiteit

71 Religie

74 Muziek en dans

79 Architectuur en beeldende kunst

83 Film en televisie

85 Literatuur

87 Sport

4 91 Rio de Janeiro

92 Geschiedenis

97 Een eerste oriëntatie

100 Rio Centro

108 Zona Norte

113 Lapa en Santa Teresa

117 Glória, Flamengo, Botafogo

120 De strandwijken

129 De omgeving van Rio

135 Costa do Sol

136 Costa Verde, de groene kust

140 Vale do Café, oude koffieplantages

5 153 Centraal Brazilië

154 Op zoek naar goud en edelstenen

155 Belo Horizonte

158 Ouro Preto: parel van Portugese barok

165 De goud- en diamantroute

178 Brasília: een visioen in steen

189 Bijzondere natuurgebieden in het hart van Brazilië

6 199 Het zuiden

200 Wegwijs in het zuiden

200 Metropool São Paulo

219 Uitstapjes in de omgeving van São Paulo

223 Curitiba: de groene stad

229 Door de bergen naar de kust

233 Foz do Iguaçu

237 Kolonistensteden

241 De Serra Catarinense en Ilha Santa Catarina

245 Porto Alegre

247 Serra Gaúcha

7 265 Bahia

- 266 Bakermat en ziel van de Braziliaanse cultuur
- 269 Salvador da Bahia
- 280 De omgeving van Salvador
- 282 De Linha Verde
- 287 De Cacaokust
- 291 De Kust van de Ontdekking
- 295 De Walviskust
- 298 Het binnenland

8 311 Het noordoosten

- 312 Droog en weerbarstig
- 314 Aracaju, stad van de folklore
- 317 De Rio São Francisco
- 319 Maceió, een tropische verrassing
- 321 Recife: in de voetsporen van Johan Maurits
- 331 Olinda: een stap terug in de tijd

- 335 De kust en het binnenland van Pernambuco

- 339 De duinenkust van het noorden
- 347 São Luís

9 363 Amazone

- 364 De laatste grens
- 372 Belém: de toegangspoort
- 381 Monding van de Amazone
- 383 Santarém
- 387 Manaus: hoofdstad van het Amazonegebied
- 393 Rio Negro en Rio Branco
- 397 Overstromingsvlaktes: Pantanal en Guaporé

i 414 Algemene informatie

r 427 Register

Minas

Gemas

taberna
Xagrilés

PRADOS DE MINAS
TIRAMITES
RESTAURANTE
PIZZARIA

Woord vooraf

Carnaval, samba, zonovergoten droomstranden, machtige Amazone, kolkende watervallen van Iguaçu, opwindend Rio, mystiek Bahia, historische stadjes, futuristisch Brasília, dynamisch São Paulo, de fascinerende dieren- en plantenwereld van de Pantanal; dat alles, en nog veel meer, is Brazilië. Een wereld op zichzelf, met een rijke geschiedenis en een veelzijdige cultuur vol kleur en ritmiek.

Eigenlijk is het ondoenlijk om die wereld in één boek te vatten. De hoogtepunten kan iedereen opnoemen, maar veel minder bekend zijn de verborgen plekjes langs de kust en in het binnenland, de ongerepte natuurgebieden en de fascinerende steden. En dan de mensen, de Brazilianen, een volk waarin drie grote culturen samensmelten: de indiaanse, de Afrikaanse en de Europese. De Brazilianen houden van het leven en laten dat graag merken. Ze zijn gastvrij, uitbundig en praatgraag en ze zijn ongelooflijke versierders.

Wie een onbezorgde vakantie wil hebben, kan hier terecht aan de zonovergoten tropische kust. Er zijn volop vakantieparadijzen gebouwd waar de zoonabbidder beschermd kan luieren en genieten van de Braziliaanse natuur en de goede dingen van het leven. Wie meer geïnteresseerd is in het land, het volk en de cultuur komt eveneens ruimschoots aan zijn trekken. Je kunt genieten van de rijke historie en swingende muziek.

Dit boek probeert de reiziger op weg te helpen in die grote en gevarieerde wereld. Zo veel mogelijk is geprobeerd zowel de groepsreiziger als de individuele reiziger te bedienen. Vrij snel zal duidelijk worden dat de geboden achtergrond en de praktische informatie in Brazilië nooit meer kunnen zijn dan het begin van een adembenemende kennismaking.

Marcel Bayer

Rio de Janeiro

4

Wie aan Rio denkt, ziet een zonnig strand met prachtig gebruinde lichamen, hoort het zwoele ritme van de bossa nova en krijgt beelden van een uitzinnig dansende massa met mooie kostuums tijdens carnaval.

De beelden bedriegen niet. Rio is een stad om breeduit van te genieten. De locatie is uniek. Het tropische decor is kleurrijk met vreemd gevormde rotsen tegen een dichtbegroeid kustgebergte. De stranden van Rio zijn het gezicht van de stad, bezongen en gefotografeerd, beschreven en gefilmd. Copacabana en Ipanema zijn de ontmoetingsplaatsen bij uitstek in deze metropool. Hier naar het strand gaan is kijken en gezien worden. Onmiskenbaar legt de carioca, de inwoner van Rio, op het strand zijn ware aard bloot: zoonanbidder, levensgenieter, ijdelruit en versierder.

Maar er is meer. Ondanks de moderniseringsgolven zijn historische gedeelten van de stad behouden gebleven.

Het oude centrum leeft met authentieke wijken als Lapa en Santa Terese weer helemaal op en voor de oude havenbuurt zijn grootse plannen. Rio biedt een ruime keus aan musea op historisch, religieus en artistiek gebied.

De stad is volop in de ban van de Olympische Spelen in 2016.

< Dé ansichtkaart van Rio: de stad aan de baai met de Suikerbroodberg als decor.

GESCHIEDENIS

Niemand weet precies wanneer Rio de Janeiro door de Portugezen is ontdekt. Mogelijk was dat tijdens de expeditie onder leiding van Gonçalo Coelho, die op 1 januari 1502 bij de baai van Guanabara aankwam. Ze dachten dat ze de monding van een reusachtige rivier hadden ontdekt en doopten deze Rio de Janeiro (Janeiro betekent januari).

In 1555 ontstond de eerste nederzetting toen Franse troepen, 600 man sterk, op een eiland in de baai een fort bouwden. Verontrust over de Franse aanwezigheid in dit gebied stuurde de Portugese regering een militaire expeditie om de indringers te verjagen. De strijd verliep minder snel dan ze hadden gedacht. Pas op 20 januari 1567, de dag van de heilige Sebastiaan, was de strijd beslecht en verlieten de Fransen de baai. De officiële naam van de nederzetting werd daarom **São Sebastião do Rio de Janeiro**.

De kust rondom de baai was moerassig, zodat van snelle kolonisatie in dit deel van Brazilië geen sprake was. Er was ook weinig aanleiding toe, totdat in het binnenland, in het tegenwoordige Minas Gerais, rijke goudaders werden gevonden. Rio was de haven die het dichtst bij het mijngebied lag en groeide daardoor uit tot een strategische nederzetting. In de 18de eeuw kreeg de stad nieuwe impulsen vanwege de aanplant van suikerriet in de omgeving. Planters, slaven en handelaren kwamen naar Rio.

In 1763 werd het belang van de stad bekrachtigd. Rio werd de nieuwe hoofdstad van het onderkoninkrijk Brazilië.

Een gouden tijd

Een historisch jaar in de ontwikkeling van de stad was 1808. De Portugese regent João, op de vlucht voor het leger van Napoleon, vestigde zich met een gevolg van 15.000 mensen in Rio de Janeiro, dat werd uitgeroepen tot de hoofdstad van het Portugese koninkrijk. João was zo onder de indruk van de prachtige ligging van de stad, dat hij besloot in Rio te blijven, ook nadat de Fransen uit Portugal verdreven waren. In 1816 werd hij in de Igreja do Carmo tot koning João VI gekroond.

Voor het eerst in de geschiedenis werd een Europese natie bestuurd vanuit de voormalige kolonie. Tijdens zijn verblijf liet João VI in Rio nieuwe gebouwen construeren en parken aanleggen. Ze sieren tot op de dag van vandaag de stad.

De gouden tijd voor Rio was de tweede helft van de 19de eeuw onder het keizerschap van Pedro II. De eerste straten kregen gasverlichting, er werd een trambaan aangelegd en de telefoon deed zijn intrede. Pedro II liet ook scholen, ziekenhuizen en wetenschappelijke instituten bouwen. In die tijd kreeg ook Petrópolis vorm. In 1872 telde Rio de Janeiro 275.000 inwoners. Rond 1900 vond er een volgende fase van modernisering plaats. In het centrum maakte de oude havenbuurt plaats voor de brede Avenida Rio

Carnaval in Rio!

CARNAVAL IN RIO

Cariocas houden van het leven en laten dat graag merken. De jaarlijkse apotheose is tijdens het carnaval. Het dagelijkse leven in de stad ligt dan volledig stil en iedereen, van rijk tot arm, geeft zich over aan muziek, dans en drank.

De Grote Parade

Het absolute hoogtepunt is de parade van de veertien grote sambascholen in het door Oscar Niemeyer speciaal hiervoor ontworpen Sambódromo. Verdeeld over twee avonden, meestal zondag en maandag, vindt het spektakel plaats. De sambascholen krijgen elk 80 minuten om het traject van

begin tot eind af te leggen. Bij de allergrootste scholen doen meer dan 3000 mensen mee. Aan het publiek in het Sambódromo is te merken welke scholen de populairste thema's van dat jaar brengen. Al maanden van tevoren zijn muziek en ritme er via radio en tv in geramd, zodat het publiek op de tribunes uitbundig meedanst en meezingt.

Straatcarnaval

Het straatcarnaval met als hoogtepunt de parade van de kleinere scholen is veel 'echter'. De buurten in Copacabana, Ipanema, Lapa, Flamengo en Botafogo hebben hun eigen sambabands, de *blocos*, die daar door de straat trekken. Het kruispunt bij de Garota de Ipanema is tijdens het carnaval 's avonds een gekkenhuis. In Lapa bij de bogen is het elke avond een swingende meute.

Escolas de Samba

Wil je een kijkje nemen achter de schermen van het carnaval en de sfeer van de volkscultuur in de sloppenwijken proeven, dan kun je een van de sambascholen bezoeken. Al in de wintermaanden (juli-augustus) is er activiteit ter voorbereiding van het defilé, zoals het componeren van het thema en het ontwerpen van de kostuums. Wekelijks oefenen de *bateria*